

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyitási som 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, június 12.

A szerb királyi pár meggyilkoltatása.

Sándor szerb királyt és Draga királynét ma éjjel meggyilkolták. A belgrádi események ez óráig még nem jutottak teljes egészében a világ tudomására. Egyes hírek nagyon is szükszavúak, mások igen fontos részleteikben mondanak egymásnak ellent; csupán csak egy dolog látszik egészen bizonyosnak, az t. i. hogy minden újabb és megbízhatóbb hírtulzárnyalja az előbbieket borzalmas szertelenségeiben, úgy hogy nem nagytás azt mondani, miszerint az adott esetben egy királyi családot mérszároltak le udvarával és kormányával együtt. A királygyilkos forradalmak évkönyveiben ezen esemény lapja lesz a legrémesebb, a legvéresebb; és a művelődés erkölcs-szelidítő hatásába vetett bizalmunk remélünk engedi, hogy nem is lesz párja többé a népek történetében.

Igaz ugyan, hogy a szerb királyi család élete már évtizedek óta gazdagabb volt botrányokban, semhogy ezek kihatását az amugy is alantas színvonalon álló s az elvadulás iránt különben is feltétebb fogékony szerb társadalom még sokáig elviselhette volna. Elfogadható magyarázatát véljük adni a borzalmas eseménynek amaz állításunkkal, hogy a tegnapi szörnyű éjszakán a szerb nemzet testéből annak az erkölcsi tébolynak a genynye fakadt ki, melyet évek hosszú során át oltogattak bele.

Ha így is van, lehetetlen őszintén részt nem vennünk a fiatal szerb király tragikus sorsában. Olyan trónt kapott örökül, melyről már az apja önként leszállott vala annak ingatag volta miatt, a szülei házban tapasztalt példák pedig megfosztották jellemét annak erkölcsi alapjától; ellenben a veleszületett korlátoltság és elfogultság zavarossá tették ítéletét s így környezetének eszközeként kézzől-kézre dobott a reá várakozó végzet felé.

És amennyire sajnáljuk a szegény fiatal királyt ép oly kevésbé tudunk rokonszenvezni a győztes riválissal, az orgyilkos politika megtettesült személyesítőjétől, a Karagyorgyevicsstől.

Már az őse, a Milos által detronizált öreg Karagyorgyevics, az aradmegyei Bokszeg egykori ura, szintén tömegesen gyakorlott orgyilkosság által igyekezett a trónt a saját részére visszaszerezni, midőn Mihály fejedelmet, Milán nagybátyát rokonai és kíséretével együtt lemészároltatta a topcsideri parkban. Akkoriban a

szerb nép még válogatosabb volt, a sikerült gyilkosság tervezőjét nem jutalmazta fejedelmi trónnal; ellenkezőleg a bérgyilkossággal vádolt aggastyánnak a budapesti kir. törvényszék előtt kelle büntudattól reszkető fejével magát igazolnia és tisztára mosnia.

A Karagyorgyevicsok és az Obrenovicsok közötti vérboszúnak ügye most a végbefejezéshez jutott. Egy ép oly véres és ép oly kegyetlen unoka végrehajtotta, mit az őse sikerrel kezdett, és az ellenséges családot utolsó képviselőivel együtt a tegnapi éjjelen egészen kiirtotta. Ezt az alakot éltetik most Belgrád utcáin, ennek vértől csepegő kezébe fogják a jogart nyújtani s ennek fejét a szent krizmával megkenni.

Lehető ez?

Az embernek erkölcsi érzülete felháborodással utasítja vissza ezt a lehetőséget. A gyilkosságról érkezett különböző hírekből az az egy bizonyos, hogy ha Karagyorgyevics Péter herceg nem személyesen vezette is a mérszárlásra a gyilkos csapatot, de nyomában volt és nemcsak az összeesküvésben, de a gyilkosságban is letagadhatatlan része van.

Ez a körülmény bonyolítja a helyzetet, valamint az is, hogy a Karagyorgyevicsok előtérbe nyomulásával a nagy szerb birodalom eszméjének a megvalósítása is aktuálisra lesz, ami a Balkán félszigeten legközelebb érdekelt hatalomnak, Ausztria-Magyarországnak érdekeivel homlokegyenest ellenkezik.

Korán volna azonban ma még ezen bonyodalmak bár legközelebbi következményei és fejleményei felől is ítéletet vagy jóslatot mondani. Az események végzet-szerű gyorsasággal követik egymást és egy további óra eseményei talán egészen más képét adják a helyzetnek, mint a melyet még röviddel előbb megrajzoltunk.

A belgrádi vérfürdőt egész részletesen a következő távirati értesüléseink mondják el:

Az első hírek.

A szerb királyi pár meggyilkolásáról érkező első híreket az Aradi Közlöny az alábbi rendkívüli kiadásban tette közzé:

Sándor királyt és Draga királynét ma éjjel meggyilkolták.

A gyilkosságot udvari emberek követték el.

Karagyorgyevics Péter herceget királylányá kiáltották ki.

Ejjel 2—3 óra között rohanták meg az alvó királyi párt és leölték a királyné fivérét, Lunyevica hadnagyot.

Markovics Cincár miniszterelnököt, kit a király hű emberének tartottak, szintén meggyilkolták. Megölték továbbá a királyi őrség két tagját.

Az egész város fel van lobogóva. Az utcákon mindenütt zene szól.

A vérfürdőt egy katonai forradalom rendezte.

Zimony, június 11.

Belgrádban a királyt, a királynét éjjel a konakban agyonlőtték. A királyné öcsét és a miniszterelnököt is állítólag meggyilkolták. Karagyorgyevics Pétert a kisháznál királylányá kiáltották ki. A közlekedés Belgrád és Zimony közt el van zárva.

Belgrád, június 11.

Az utcákon közzétett proklamáció a következőket közli: Sándor királyt és Draga királynét ma éjjel agyonlőtték. Az 1901. évi április 6-iki alkotmányt ismét visszaállították. A nemzeti képviselőket a hó 15-ére egybehívták. Az esemény ma éjjel játszódott le a konakban. A hadsereg követte el.

Belgrád, június 11.

A mai eseményeket a hadsereg vitte véghez. Az eddigi hírek szerint a királyon és királynén kívül Markovics Cincár tábornok, volt miniszterelnököt, Petrovics Lázár tábornok főhadsegédet és Pavlovics Milán tábornok volt hadügyminisztert is agyonlőtték. A nép teljes nyugodtsággal fogadta az eseményt. Az utcákon nagy néptömeg hullámszik, mely a belügyminiszteriumba hajtató új minisztereket élénken élteti.

A királyi pár holitesteit a konakban terítették ki. A proklamációból az tűnik ki, hogy Sándor király utolsó államcsinnye által tett minden változtatást hatályon kívül helyeztek. A konaki esemény éjjel fél 11 és 2 óra között történt.

A vérfürdő előzménye.

A szerb nép előérzete egész helyes nyomokon járt, mikor az nap, a melyen Sándor király proklamálta, hogy a röviddel azelőtt vojvodává kinevezett Lunyevicza Nikolaj leányával eljegyezte magát: azt jóslta, hogy ennek a házasságnak nem lesz jó vége, sőt a királyra

nagy szerencsétlenséget fog hozni. Ez a rossz előérzet azóta soha meg nem szűnt. Így történt aztán, hogy a *rettentős gyilkosság elkövetése Szerbiában senkit meg nem lepett*, csak annak borzalmassága tett a kedélyekre óriási hatást. Mindennap el voltak készülve arra, hogy a királyt *detronizálni fogják*. Es ez volt a legkevesebb, a mit a szerencsétlen uralkodónak életsorsa kapcsán kilátásba helyeztek.

A 26 éves királyt *Draga* királyné döntötte életveszélybe, a ki vele együtt halt meg. A tragédiának legnagyobb részt ő volt az oka, mert testvéreit, rokonait a hadseregben magas poicra juttatta és a révén uralkodóvá tette a katonaság közt a protekciót, a nepotizmust. Ezért rendkívül gyűlölték a királynét és sokat kellemetlenkedtek neki.

A hadsereg által az éjjel végbevitt boszu művét a nép nyugodtan, sőt némileg bizalommal fogadta, sőt azt lehet mondani *elégített éreznek felette*. Sajnálják ugyan a fiatal királyt, a ki sem mint gyermek, sem mint ifju nem tudta soha megtalálni a helyes utat, de a kielégített boszuvágy csillapítja ezt a sajnálkozást is.

A katonai összeesküvés.

Mindazok, akik a szerbiai állapotokat figyelemmel kísérték, már régebb idő óta gyanus mozgalmat észleltek. Valami volt a levegőben, de hogy mi készül, azt senki sem tudta. Azt azonban sokan tudták, hogy legközelebb nagy dolog lesz.

Egész bizonyosra vehető, hogy a belgrádi királygyilkosság egy az egész országban elterjedt *katonai összeesküvésnek* volt a következménye. Az összeesküvők titkos tárgyalásai heteken át tartottak és a terv kivitelére a mai napot választották. A mai napon van ugyanis 35-ik évfordulója annak, hogy *Obrenovics* Milos fejedelmet *Karagyorgyevics* megölette.

Az ország összes ezredei küldöttségeket és azonkívül megbízottakat küldöttek a szerb fővárosba és ezek a megbízottak együttesen elhatározták a gyilkosságot.

A titkos tárgyalások több előkelő belgrádi tiszt lakásán folytak le.

Belgrádban a nép nagy tömegekben, de igen csendesen hullámszik fel s alá az utcákon.

Mikor a külügyminisztérium palotája előtt nagyobb csoport verődött össze, *Avakumovics* miniszterelnök kilépett a palota erkélyére és rövid beszédet mondott az összegyűlt tömeg-

hez. Felszólította a népet, hogy viselje magát csendesen és várja nyugodtan a még bekövetkezendőket.

Nemsokára rá *Zivkovics* Lyubomir, az új igazságügyminiszter lépett ki az erkélyre és mondott beszédet a néphez.

— Testvéreim — szolt az új igazságügyminiszter, *ne higgyétek, hogy katonai forradalom csinálta ezt az eseményt*. A katonák mindent, amit tesznek, az egész szerb nép érdekében teszik. A katonák semmit sem tesznek a szerb nép ellen és semmit a szerb nép nélkül.

Benyomulás a konakba.

A királygyilkosság megrázó részleteit távirataink így mondják el:

Az éjjel egy óra és fél kettő között körülbelül *hurminc, revolverrel ellátott katonatiszt* nyomult fel a királyi palotába. A mindenre elszánt csapatot *Masin* Sándor ezredes és *Misics* Péter alezredes vezették. Nagy csöndben, nesztelenül vonult előre a tisztek csapata, melyet a *6-ik és 7-ik gyalogezred első osztályai* követtek nyomon.

Mikor a konakhoz értek, a katonaság rögtön körül zárta az épületet s *hosszlatlak az ajtók felnyitására*. Ez azonban nehezen ment, mert az ajtók el voltak zárva és belül őrség vigyázott rájuk. Erőszakhoz kellett tehát az összeesküvőknek folyamodni.

Néhány ajtót *dinamittal vetettek szét*. Így tettek azzal a főajtóval is, a mely közvetlenül a királyi lakosztályba vezetett.

A dinamit megtette rettenetes munkáját, a tisztek előtt szabad lett az út, itt azonban már *holttesten gázoltak keresztül*. Az első holttesten. Egy ezredes volt ez, Sándor király adjutánsa, a kit a dinamit *izekre tépett*.

A tisztek a szabadabbá lett ajtón bementek az első terembe, a hol *Milkovics* Jovan százados őrködött. A százados az óriási dőreje kiszaladt a teremből s a következő pillanatban már szemben találta magát a tisztekkel. Rögtön megértette, hogy a király személye és a királyi ház nagy veszedelemben forog. Minden erejét összeszedve a tisztek elé állt és megkísérelte a benyomulást megakadályozni.

— Félre, mert lövök! — kiáltott rá. *Milkovics* nem mozdult. Erre több fegyver dördült el és a százados *holtan bukkott össze*.

Igy járt a második teremben *Petrovics* Lázár ezredes főhadsegéd is, a ki *rálőtt a tisztekre*, de senkit nem talált. A következő pillanatban agyon lőtték.

Most már nyitva volt az út az összeesküvők előtt egész a királyi pár hálószobájáig . . .

A véres aktusnál *Ivkoics* Gofon és *Glicics* kapitány vitték a főszerepet.

A király agyonlövés.

Mialatt ez a külső termekben történt, a királyi pár, mely már jóval előbb nyugovóra tért, csendesen aludt. A dörrenések, a fegyverlövések zaja, a folytonos segélykiáltás s a mindjobban erősülő moraj azonban hirtelen feljlesztette álmából az uralkodót és *Draga* királynét.

Sándor király kiugrott ágyából s izgatottan figyelte a neszt. Az első pillanatokban nem tudta megmagyarázni, mi történik. Az egyre ismétlődő fegyverropogás azonban megmagyarázott mindent. Érezte, hogy veszve van, hogy életére törnek, az utolsó óra megérkezett . . .

A királyné rémülten sikoltozva dobta ki magát az ágyból s férjénél keresett menedéket, de ez maga is tehetetlen volt a közelgő veszélylyel szemben. Pár percig átkarolták egymást s dobogó szívvel figyelték a morajt, amely folyton erősült s már egyes kiáltásokat is ki lehetett belőle venni.

A király hirtelen az ablakhoz ugrott, felrántotta s tele torokkól lekiáltott az éjbe:

— Segítség! . . . Segítség! . . . Jertek ide, emberek!

Kinos percek multak el. *A királyi pár segélyére azonban nem sietett senki. Egyetlen lélek sem . . .*

A király megkísérelte felverni az őrséget, s a cselédséget, de minden hasz-

A meggyilkolt szerb király.

— Obrenovics Sándor életéből. —

A kegyetlenül meggyilkolt ifju szerb király életéből mondunk el e helyen néhány jellemző epizódot.

Sándor király lelkét nagyon megacélozta az a sok bánat és szerencsétlenség, mely a boldogtalan uralkodót, legzsengőbb gyermekkorától üldözte. Igazán csoda, hogyan tudta ez a gyermek azt a végtelen sok fájdalmat elviselni. De elviselte. Soha panaszhang nem jutott ajkára, köny nem csillámolt a szemében, bánat nem ült az arcán. Mindig csak vidám, gyermekies kedélyű gyermek volt, a ki legfeljebb akkor duzzogott, ha sok volt a leckéje, ha nevelője: *Dókics*, sok leckét adott neki s ha keveset hagyta játszani. Ilyenkor visszavonult szobájába s nem engedett magához senkit, csak épen nevelőjét, *Dókicst*, a kire olyan szörnyen haragudott . . .

Oh, ha e gyermek ellenségei bele tudtak volna nézni a szívébe! Ha *Risztics*, a ki minden nap kikocsikázott vele a toposideri erdőbe, sejtette volna, milyen magas röptű gondolatok foglalják el a gyermek elméjét! De erről nem tudott senki semmit csak legkedvesebb két alattvalója: atyja, a pár év előtt elhunyt Milán és *Dókics*, a kit kis gyermekkorától fogva nagyon kedvelt.

Natália királyné sohasem ismerte gyerme-

két. Olyan gyermeket látott benne, mint minden más gyermekben, azzal a különbséggel, hogy *Dragával* történt szerencsétlen házassága napjáiig valahogy csak szerette, mert a fia volt és Szerbia jövődjé királyát látta benne. Milán az ő elnéző atyai szemével korán észrevette Sándorban a rendkívüli elméleti tehetséget s abban fáradozott, hogy ezt a korán megnyilatkozó elmét művelje és a helyes irányba terelje. Natália mindig jobban szerette önmagát a fiánál; Milán fiában látta megtestesülve önmagát s háttérbe lépett, mikor a fiáról volt szó.

Mikor Milán király 1889-ben Sándor király javára visszalépett a trónusról és térden állva alattvalói hűséget fogadott fiának, az akkor tizenhárom éves Sándor teljesen a helyzet magaslátán állott. Tudta, hogy körül van véve kémeiktől. A regensek kémeiktől, *Risztics* saját külön kémeiktől, *Natália* kémeiktől, *Pasics* kémeiktől, a liberálisok kémeiktől. S valamennyi kém leste a gyermek király minden szavát, minden mozdulatát, de hiába lesték. Ez a gyermek el nem árulta magát soha, egyetlen egy szóval, egyetlen egy mozdulattal sem. Egészen rája illik, a mit a nagy angol történésirő, *Macaulay*, elmondott *Vilmos nasszau-orániai hercegről*, a német-alföldi Egyesült Államok örökös elnökéről, a későbbi *Hallgató Vilmos királyról*, ki a csillagokig emelte föl az általa elfoglalt Anglia dicsőségét: „Soha ily ifju testben ilyen férfias, higgadt lélek. Meghallgatta ősz tanácsadóit, a

kik eljöttek őt kikémlelni és hallgatott.” Így tett a szerb gyermekkirály is.

Sándor király 1876. augusztusában született. Erős, kifejlődött gyermek volt. Mikor tízéves volt, már messze túlhaladta a korabeli gyermekeket elméleti tehetségben és komolyságban. Talán soha nem is volt gyermek. Legkedvesebb olvasmánya *Julius Caesar* volt. *Julius Caesar* okozta közte és anyja között az első elhidegülést. *Natália* királyné *Hoffmann* meséit ajándékozta fiának. *Sándorka* olvasni kezdte ezeket a meséket, mely a 13—14 éves gyermekek legkedvesebb olvasmánya. Elkezdte olvasni és unatkozott. A földhöz csapta. *Hejlyükbe* ismét kézbe vette *Julius Caesar* art. *Natália* éppen ebben a pillanatban lépett be *Sándorka* szobájába s bosszankodva látta ajándékát a földön heverni. Kivette fia kezéből a könyvet és megnézte a címet.

— *Julius Caesar!* — kiáltott fel hűledezve. Azután dühösen odafordult a nevelőhöz:

— Hogyan merészeli ön a fiam kezébe egy francia forradalmár könyvét adni?

A nevelő elrémülve állott és hallgatott. Nem a királyné haragja miatt rémült el, hanem annak tudatlanságán.

— De hiszen anyám, *Julius Caesar* nem francia, hanem római!

— Az mindegy. Akár francia, akár római, de forradalmár volt.

Sándorka ismét ellenkezett, mire a királyné nem éppen királynői kézmozdulatot tett

talán volt. Ujból segélyért kiabált, s ki akart rohanni is, ebben azonban a királyné megakadályozta. Sirva, könyörögve kérte, hogy maradjon mellette ebben a nehéz órában. Sándor király átölelte nejét, vigasztaló szavakat intézett hozzá s így várták a legközelebbi percek borzasztó eseményét.

Nem kellett soká várniok. A tisztek őrsapata már a királyi hálószobáig ért. A következő pillanatban feltörték az ajtót s a királyi pár szemben találta magát gyilkosaival.

A tisztek benyomultak a hálószobába s rásütötték revolvereiket Sándor királyra és Draga királynéra.

Egymást átölelve, sok golyótól vérezve állott az éjjeli álmában meglepett királyi pár a boszut lihegő tisztek csapata előtt.

Még egy lövés s a szerbek ifju uralkodója holtan terült el a padozaton.

Draga királyné nemsokára szintén kiszenvedett.

A gyilkos katonatisztek csapata elégtelenen vonult vissza az irtózatossá esemény színhelyéről.

A miniszterek legyilkoltatása.

A szerencsétlen királyi család sorsában osztozkodni kellett a szerb kormánynak is. Egyidejűleg a királyi pár meggyilkoltatásával több katonai osztálynak az a feladat jutott részül, hogy a kormány azon tagjait, kik a hadsereg előtt népszerűtlenné, ölje le.

Az éj sötétjében körülvette a katonaság Markovics Cincár miniszterelnök, Teodorovics Velimir, valamint Pavlovics Milován generális lakásait. A katonaság betört a házakba, és a fenti három minisztert agyonlőtte.

A vérfürdő után a kaszányákba siettek a tisztek és a Belgrád melletti táborba, hogy értesítsék a legénységet a történetekről. Ez alkalommal megesett, hogy egy parancsnok Nikolics ezredes ellenállott, és a tisztek közül, kik a rémhirt meghoz-

ták Gagics Milán hadnagyot lelőtte. Erre a tisztek Nikolics ellen fordult s őt is agyonlőtték.

Zsivió Karagyorgyevics!

Fenn a konokban holtan feküdt a királyi pár, a rémes éj áldozatainak teteme ki sem hült még, de már Belgrád utcáin örömmámortól ittasultan zugott végig az üdvívalgás:

— Zsivió Karagyorgyevics!

A hadsereg királylyá proklamálta Karagyorgyevics Pétert.

A hajnali órákban, alig pirkadt még a nap, a katonaság Gruics tábornok fiával az élen bejárta az utcákat s torkaszakadtából kiáltozta:

— Zsivió Karagyorgyevics!

A proklamációt tudatták a néppel, a mely sűrű tömegekben csatlakozott, alig egy óra alatt ellepte az utcákat s ezerszeresen visszaverődve harsogtatta a győzelmi jelszót:

— Zsivió Karagyorgyevics!

Diadaltól ittasan éljeneztek a hadsereget is, mely a borzalmas tettet végbevitte.

Az új miniszterek csakhamar összegyűltek a belügyminiszteriumban. Itt rendkívül élénk volt az élet. A diplomaták közül Dumpa Konstantin osztrák-magyar követ érkezett elsőnek a miniszteriumba.

Az új miniszterium proklamációja.

Belgrádban ma reggel a következő proklamáció jelent meg:

A szerb néphez!

Ma éjjel agyonlőtték Sándor királyt és Draga királynét.

Ezen komoly és nehéz pillanatban hazánk és népünk barátai egyesültek és megalakították a kormányt.

A midőn a kormány ezt tudomására hozza a szerb népnek, meg van győződve, hogy a szerb nép köréje fog seregleni és segédkezni fog neki abban, hogy az országban mindenütt fennmaradjon a rend és a jogbiztonság.

Ezennel köztudomásra hozza a kormány, hogy a mai naptól, az 1901. április 6-iki alkotmány mindazon törvényekkel, a melyek ez év március 25-éig

(ónaptár sz.) érvényben voltak, életbe lép. A március 24-iki proklamációval feloszlott régi nemzeti népképviselőlet Belgrádba június 15-ére ismét egybehi-
vatik.

Következnek a minisztereknek aláírásai:

Avakumovics Jován tárcanélküli miniszterelnök.

Kalievics Ljubomir külügy;

Protics Stoján belügy;

Gencsics György kereskedelem;

Apanaskovics Jován tábornok hadügy;

dr. Velkovics Voiszláv pénzügy;

Masin Sándor ezredes építkezésügy;

Stojanovics Ljubomir tanár tanügy;

Zsivkovics Ljubomir igazságügy.

Különféle verziók.

A híresztelések, cáfolatok, újabb és újabb verziók egész tömkelege mozog előttünk, a mint a táviró az eseményekről beszámol. A véres szenzáción mindez nem változtat, a nagy vonások megmaradnak csupán a részletekbe hoz újabb színeket.

Egy verzió szerint Sándor király agyonlőtte Neumovics ezredest, mert ez nyitotta ki a hálószoba ajtaját a katonáknak. A királyban az a gyanu fogamzott meg, hogy az ezredes egyetért a lázadókkal s ezért agyonlőtte.

Hogy a királyt és a királynét ki lőtte agyon, ezideig nem tudják.

A királyi párral együtt megölték Petrovics Lázár főhadsegédet, Teodorovics Velimir belügyminisztert és Pavlovics Milován hadügyminisztert. A lázadás e többi áldozatait lakosztályukban lepték meg és ott gyilkolták meg.

Egy panszovai sürgöny, melynek belgrádi magánjelentések képezik az alapját, így mondja el a gyilkosságot.

A királyt felszólították a lázadók, hogy mondjon le a koronájáról. A lemondás megerősítésére átnyújtották neki a készen megírt lemondási okmányt, hogy írja alá. A király erre nem volt hajlandó, s ekkor történt, hogy lelőtte Neumovics ezredest.

Ez a lövés volt a megindítója a gyilkolásoknak. A királyt és híveit az előrontó katonák lelőtték, még pedig — mondja a belgrádi magánjelentés — a hadügyminiszter és belügyminiszter jelenlétében.

Sándor herceg némán tűrte a meggyalázást. De mikor anyja eltávozott, hidegen odafordult a nevelőhöz:

— Az én anyám műveletlen és barbár, mint valamennyi muszka.

Ugyanebbe az időbe esik a Milán és Natália közötti családi perpatvar kiélesedése. Ennek a perpatvarnak a történetét már sokan irták meg. De a kik a szerb királyi pár történetirőivá avatták fel magukat, azoknak a szemét elhomályosította egy sötét szempár ragyogása, itéletét pedig befolyásolta az udvariaság. Milán király a botrányos perpatvarban ártatlan volt. O szerette a nejét. Csakis akkor fordult el tőle, a mikor arra a tudatra ébredett, hogy Natália őt nem szereti. Hogy neje csakis azért ment hozzá nőül, mert hiúságát kielégítette a korona ragyogása. De nem sokáig. O nem elégedett be azzal, hogy a korona a férje fején van, azt akarta, hogy a saját fején ragyogjon. A szerencsétlen szerb-bolgár háború után nyíltan pártot szervezett maga körül aból a célból, hogy Milánt megbuktassa és az uralkodást magához ragadja.

A skupstina akkor Nisben ülésezett. Milánt a háború balsikere nagyon elkedvetlenítette. A nélkül, hogy Natália terveiről tudna, le akart köszönni Protics tábornokot, a későbbi, harmadik régenst, a kinek halálával az egy év óta történt szerb államcsínyek okozati összefüggésben vannak, Belgrádba küldte, hogy készítse elő a kedélyeket a király lemondására.

Protics Belgrádba érve, rögtön átlátta Natália terveit. Visszautazott Nisbe és rábirta a királyt arra, hogy trónon maradjon. A királyi pár ezután sokáig nem találkozott. A királyné oroszországi birtokára, Jaltába utazott. Magával akarta vinni fiát is, de Milán király ez ellen tiltakozott. Végre Risztics akkori miniszterelnök azt az indítványt tette, hogy bízzák a döntést magára a tizenkét éves gyermekre. Ebbe a királyi szülők beleegyeztek.

Milán és Natália, akik akkor már nem érintkeztek egymással személyesen, találkoztak néhány rövid percre az ebédidőben. Bevezették Sándor herceget is.

— Sándorkám, szólj Natália, akarsz-e velem jönni Oroszországba?

— Nem, válaszolt határozottan a fiú. En atyámnál maradok.

Natália erre a nem várt feleletre zokogni kezdett. Ekkor tűnt ki legélesebben, hogy mennyire nem foglalkozott a fia lelkivilágával s hogy mennyire nem ismerte gyermeke szívét.

Natália még ugyanaz nap elutazott Jaltába, Milán király pedig Bécsbe, majd Budapestre jött. 1886 július 12-én, Natália Munkácsra és Budapestre át visszatért Belgrádba. Időközben Risztics és a belgrádi orosz követ mindent elkövetett, hogy Milánt és Natáliát kibékítsék egymással. Egy pillanatra úgy tetszett, hogy fáradságuk sikeres lesz. Mikor Natália Belgrád-

ba érkezett, Milán elébe ment a hajóhoz és szívélyesen üdvözölte őt.

De a kibékülés csak látszólagos vagy legalább is csalóka volt. A királyi házafelék között csakhamar újra kitört a viszály s ez napról-napra elmérgesedett, míg végre az elválásban érte el tetőpontját. Natália azonban, hogy biztosítsa Szerbiára és fiára nézve befolyását, orosz tanácsra megszöktette fiát és magával vitte őt Wiesbadenbe, ahol, mint általános tudva van, a német hatóságok karhatalommal ragadták el előle a kis trónörökösöt.

— Ha ki nem szabadítottak volna karmából, — mondotta ekkor a kis Sándor, — akkor magam szabadítottam volna meg magamat. A legelső kínálkozó alkalommal megszöktem volna tőle.

Sándor király trónörökös korában gyakran fordult meg Budapesten. Egyszer felment kíséretével a Svábhegyre és az Eötvös-villába tért be egy pohár sörre. Nem ismerték meg. Egyszer csak oda szól a pincérnek:

— Kérem, vigyen ki a kocsisnak egy pohár sört, melege lehet a szegénynek.

— Nem vagyok hordár, válaszolt vissza a pincér.

Erre a trónörökös fogott egy pohár sört és maga vitte azt ki a kocsisnak.

Sándor király a szerb népnél jó ideig nagy népszerűségnek örvendett. Főleg abban az időben, mikor a zseniális államcsíny elkövetete. Ez az 1898. április 14. és 15. közötti éjje-

A gyilkosság sokféle verziójához a *zimonyi* lapok hírei a következő értesítéssel járulnak:

A véres esemény éjjeli után két óraker történt. A vezérkari előkészítő iskola tisztjei a konakba hatoltak s egy gárdistát lelőttek. Erre azután berohantak a katonák is.

A királyi párt a zimonyi lapok szerint a *hálószobájukban ölték le*. Egy másik forrás szerint Sándor király és a királyné, mikor a veszedelmet megtudták, *hálószobájukból felrohantak a konak padlására*. Itt érte el őket szomorú sorsuk. Ez a hír azonban nem látszik valószínűnek.

A belgrádi nép között furcsa hír kering a gyilkosság előzményéről. E szerint a király maga hívta a konakba a katonákat. *Erre a feleségével való összetűzése vitte. A királynét el akarta kergetni*, s emiatt zajos jelenete volt vele. Beleavatkoztak ebbe a király és a királyné hívei, s az így támadt összeütközésből keletkezett, a lázadók és katonák belekeveredével a gyilkosság. Itt lőtték meg a királyné két fivérét is. *Három nővére azonban életben maradt.*

Ez a mese azonban sokkal kalandosabb, mintsem hogy el lehetne hinni.

A forradalomra már régóta, mintegy három hónap óta készülődtek az összeesküvők. *Magasabb rangú belgrádi tiszték voltak az összeesküvés megindítói*. A terv végrehajtására a 6-ik gyalogezredet rendelték ki. A merényletet siettetette az a körülmény, hogy az új skupstina már foglalkozni kezdett a trónöröklés kérdésével, ezt pedig mindenáron megakarták előzni. A király meggyilkolásával Naumovics ezredest, a király főhadsegédét bizta meg az az értekezlet, mely a tervet követsolta.

Jelentés Pancsováról.

Az Aradi Közlöny szerkesztősége az éj folyamán telefon útján kérdezősködött a Belgrádkhoz közel eső magyarországi városokban a szerbiai események felől. Ujvidék már este 9 órán túl ki volt kapcsolva a telefon közlekedésből, eilenben szabad forgalom volt a pancsovai vonalon.

Pancsova város főkapitánya, *Lestyánszky* János éppen a Dunaparttól tért vissza hivatalába, mikor telefonhívásunkra csengetett a távbeszélő gép. A főkapitány a Dunaparton Belgrád felől jövő hajók utasaival beszélgetett, s

len történt. Sándor király vacsorára hívatta magához a két régenst s az Avakumovics miniszterium tagjait és mikor elkészült az állományomban rendőri felügyelet mellett éjjeli nyomatott proklamáció, felállt, magát nagykorúnak nyilvánította, az 1889-iki alkotmányt felfüggesztette, a régenseket és a minisztereket foglyoknak nyilvánította és a konakban fogva tartotta másnap délelőtt 10 óráig, midőn már a helyőrség katonaság és a polgárság hódolatát elfogadta. Ugy tünt föl akkor Sándor nepe előtt, mint az alkotmány s a szabadság megmentője. A közvélemény óriási örömmel fogadta a változást. Sándor radikálisokból és haladipártokból alakította meg az új miniszteriumot, melynek elnöke Dókics lett.

Szép jövő s népének boldogítása várt volna az ifjú fejedelemtre, ha a legutóbbi évek zavarai be nem következnek. A politikusok széthuztak, a belvillongás általános lett Szerbiában. Ehhez járult a király szerencsétlen házassága, mikor nepe akaratának ellenére nőül vette Lunyevica Dragát. Tetézte a folyton fejére gyülemlő vihart az, hogy trónörökös hiányában Draga királyné öccsét, a gyűlölt Lunyevica hadnagyot szemelte ki trónörökössé.

Azóta nyíltan mozgolódott ellene a nép, az udvar, sőt a hadsereg is. Így érlelődtek meg az események az elégtelenség és a gyűlölködés méhében egész a mai napig, mikor az egész világ borzalmára orvgyilkokkal vetettek véget a király, a királyné és leghivebb emberei életének.

ezek között néhány szemtanúval, kik az esetet így mondták el.

Az elmúlt éjjel éjjel után két óraker egész csendben két ezred katonaság vette körül a konakot, a király lakhelyét. Az egyik ezredes, abból az ezredből, mely Sándor király nevét viseli, egy írással felment a királyhoz, és felmutatva az írást, azt mondta, hogy a katonák a király lemondását követelik.

Hogy ezután mi történt, arra nézve két verzió terjedt el. Az egyik verzió szerint király mikor az ezredes az írást mutatta, revolvért rántott és *lelőtte az ezredest*. A másik verzió szerint az írást felmutató ezredes lötte le a királyt. A két Lunyevica fivért, Markovics miniszterelnök vejét, aki szolgálattelvő kapitány a konakban, valamint három tábornokot, kik közül az egyik a hadügyminiszter volt, és végül egy alezredest agyonlőttek.

A lakosság hajnalban, mikor értesült a véres szenzációról, *fellobogozta a várost*, a katonazenekarok vig indulókat játszva járták be Belgrád utcáit. A rendet a katonaság tartja fenn.

Belgrádi hivatalos jelentés.

Belgrádból ma este érkezett az első hivatalos jelentés a királygyilkosság részleteiről.

A „Magyar Távirati Irodának” jelentik: Az éjjeli vérengzésnek a következő áldozatai vannak:

Sándor király,
Draga királyné,
Markovics Cincár miniszterelnök,
Teodorovics Velimir,
Petrovics Jása és
Pavlovics Milován generálisok.

A két Lunyevicza fivér, kiket a vérfürdő rendezői *darabokra vagdaltak össze*.

Továbbá a királyné *három nővére*, végül *Nikolajevics* udvari marsall.

Elhullott rajtuk kívül a királyi gárda is *csaknem teljes számban*.

A borzasztó eset részleteit ugyanez a hivatalos jelentés a következőleg adja elő:

Éjjel 2 óraker a 6-ik gyalogezred zajtalanul körül vette a konakot. Az ezred tisztjei nyomban a király fölkeresésére indultak, ami egyszerre figyelmessé tette a testőrséget a történetekre. A gárda egy pillanat alatt fegyverbe állott, és kétségbeesett ellentállással igyekezett megakadályozni a királyi lakosztályba való behatolást. A király megmentéséért vívott harcban több, mint száz gárdista elesett, és számos megsebesült.

A gárda lemészárlása után nyitva állott az út a királyi pár lakosztályához. *Az ajtókat dinamittal feltörték*, s mikor a királyi pár belső szobájához értek, Naumovics ezredes bement a királyhoz és egy lemondó levelet nyújtván át neki, *felszólította, hogy írja azt alá*. Sándor király magából kikelve revolvért rántott az ezredesre, s e kiáltással:

— Te hűtelen! *Lelőtte azt*.

A következő pillanatban történt, hogy a tiszték, élükön Popovics tüzérkapitány-nal *agyonlőttek a királyi párt*. A királyt *Misics alezredes lötte le*. A vérontásban nagy része volt a királyné egykori sógorának Masin alezredesnek.

A király és királyné holttestét az ablakon kihajigálták a konak kertjébe, és ekkor egy ágyulövés jelezte, hogy *minden- nek vége*. Ezalatt az utcákon robogtak a puskalövés, melynek megszüntével egy

tiszt *Karagyorgyevics Pétert királylyá kiöltötte ki*.

A nép kórusban énekelt az utcákon, a katonazene vig indulókat játszott, a konak kertjében pedig *vigan söröztek*. A tiszték *letépték sapkájukról a Sándor király monogramjával ellátott kokárdákat és elhajították*.

Időközben megalakult az új kormány Avakumovics Jován elnöklésével. Nyomban tanácskozásra gyűlt egybe a konakban, mialatt *Zsifkovics* Lyubomir igazságügyminiszter beszédet intézett a néphez. Az új kormány nyomban *szabadon bocsátotta a legutóbbi tüntetés alkalmával letartóztatottakat*.

A királyi pár holttestét a városon kívüli kis kápolnába vitték.

A király gyilkosság keresztülvitelére azért szemelték ki a 6-ik ezredet, mert a legutóbbi tüntetések alkalmával, mikor ez az ezred a nép ellen kivonulni nem akart, az ezred tisztjeit a király keményen megbüntette, és nagyrészt bezáratta.

A hivatalokat katonaság őrzi. Az üzletek mind be vannak zárva.

A királyi pár temetése.

Szerbia koronás királyának a és királynénak, miután gyilkos kezek kioltották életüket, *rideg, szegényes temetést rendeztek* azok, kik rendezői voltak a belgrádi véres napnak. Elmaradt a napokon át szokásos felravatalozás, *gyertyát sem gyújtottak a fejük mellé*, s úgy vitték utolsó utjukra, mint ahogy a gonosztévőket szokták.

A temetést, sietve elvégezték. Hajnalban történt a gyilkosság, s még a mai nap folyamán *eltemették az összes áldozatokat*.

A király és királyné holttestét halotti kendőbe burkolva, leeresztették a konak ablakából a kertbe. Ott kocsira tették és elvitték.

Délelőtt a királyi pár s a többi áldozat temetést megvizsgálták az orvosok, s kiállították a halotti bizonyítványt. Mintha csak végelgyengülésben hunyták volna le szemüket, olyan pontos és szabályos volt az orvosok ténykedése. Szinte érthetetlen, hogy a nagy izgalomban a halottkémi teendőkről sem feledkeztek meg.

Az áldozatokat még ma este koporsóba tették, egyszerű fakoporsóba, csupán a királynak adtak valamivel diszesebb fémkoporsót.

A legyilkoltak temetése még ma este megtörtént. A király holttestét a *Rakovica kolostorba vitték*.

A szerb lapok a gyilkosságról.

Valamennyi belgrádi lap ma megjelent, természetesen rendkívüli kiadásokban.

A belgrádi lapok csak nagyon kevés és megbízhatatlan részletet közölnek a merényletről. Ott, ahol Sándor királyról írnak, mindig a legszigorubb kritika hangján említik őt.

Az összes lapok egyhangulag elítélik a meggyilkolt király kormányzását, és azt mondják, hogy maga Sándor király volt az, aki ezt a véres eseményt előidézte. Hajthatatlan makacs, de a királynéval szemben megajázkodó természete nemcsak guny, de utóbb már gyűlölet tárgya volt a nép előtt.

Sándor házassága.

Sándor király 1900. július 22-én a szerb népnek külön proklamációban kihirdette *Draga Masin* asszonnyal, *Natalia* egykori udvarbölgyével való eljegyzését. Ebben a proklamációban házassági lépését azzal indokolta, hogy kötelességének tartja a dinasztia fennállását a jövőre biztosítani. A király reményei azonban tudvalevőleg nem mentek teljesedésbe, mert házassága *Draga* asszonnyal, valami *Panta* nevű ur és *Lunyevicza* Andia asszony leányával, gyermektelen maradt.

Draga királyné atyja Sabacban járásfőnök

volt. Halála után az özvegy az akkori regenshez, *Belimarkovics* ezredeshez ment nőül. Mikor annak idején a miniszterium hallott a király azon szándékáról, hogy *Draga* asszonnyal eljegyzze magát, elhatározta, hogy beadja lemondását, de a király kijelentette, hogy megmarad elhatározása mellett, és ha az országban terve ellen mozgalom indulna meg, lemond a trónjáról. Hiába beszélt neki a minisztertáncs, az államtanács, a metropolita, a skupsztina elnöke, hogy ejtse el szerencsétlen házassági tervét. Szándékáról nem tett le és inkább elfogadta a Gyorgyevics-kabinet lemondását. Atyja, Milán király is, aki Karlsbadból Belgrádba sietett, hogy fiának házasságát megakadályozza, semmit sem tudott végezni. Ennek következtében Milán király visszalépett a hadsereg főparancsnoki állásától. A Gyorgyevics-kabinethelyébe aztán egy *Jovanovics* Alexa kabinet lépett.

Sándor király 1900. augusztus 6-án *Draga* Masint oltár elé vezette. A katonaság kettős sorfala között vonult a lakodalmass menet a belgrádi székesegyházba, ahol a metropolita megáldotta a fiatal király házasságát. Tanuként szerepeltek *Mansuroff* orosz ügyvivő és *Mestrovics*, a skupsztina elnöke. Mikor az új pár az utcákon megjelent, zajos éljenzéssel találkozott.

Draga királyné.

Más *Draga*, a szerb király neje, magas, karcsú nővést, érdekes szőke hölgy volt. Vonásainak szimpátikus élénksége sokkal fiatalabbnak tüntette fel, mint a milyen valóban volt. A korára vonatkozó adatok harmiochat és negyvenkettő között ingadoztak. Özvegy volt egy államszolgálatban állott mérnöknek, aki évek előtt hirtelen, teljesen még ki sem derített körülmények között halt meg.

Férje halála után mint udvarhölgy jött *Natalia* királynéhoz, ami udvari körökben némi feltűnést okozott. Biaritzban, egy látogatásnál, melyet *Sándor* király tett anyjánál, megismerkedett nejevel. Más *Draga*, egy művelt, világias hölgy, mély benyomást tett a fiatal királyra. Az anyakirályné, aki renkiül szerette udvarhölgyét, a szelvényes és barátságos viszonyt, mely fia és udvarhölgye között keletkezett, állítólag jó szemmel nézte. Persze egy évvel később megszakták a barátság *Natalia* és között; *Oreschkovics* ezredes lánya, *Oreschkovics* Miza lépett a helyébe. *Draga* Belgrádba ment, a hol háza nemsokára az előkelő belgrádi társaság egy részének központja lett.

Milán király fiának Más *Draga* asszonyhoz való viszonyát nem látta szivesen, és a dolog atya és fia között konfliktusra is került, miután Milán fiának e szerelmét akadályul látta a terv előtt, hogy *Sándor* valami külföldi hercegnővel házasítsa össze. De *Sándor* király erős maradt. A beavatottak mindig határozottabban sejtették, hogy a király viszonya barátinájához nem lesz mulandó. És tényleg *Sándor* király nőül vette Más *Dragát*. A világ beérte a fait accomplival.

Más *Draga* egy sabaci járásfőnöknek volt a lánya.

A *Lunovicza*-családból származott, mely család *Milos* fejedelem alatt a mai szerb állam megálapítása körül nagy érdemeket szerzett. Elhalt férjének családja Csehországból származott és Szerbiába bevándorolt. Első férjének egy öcse a volt cetinjel nagykövet, Más *ezredes*, aki most a legújabb szerb kabinetbe lépett; apósa Más *dr.* a meggyilkolt Milán fejedelemnek volt udvari orvosa.

Más *Draga* a szülői házban gondos neveltetésben részesült, anyanyelve mellett tökéletesen beszélt németül és franciául.

Az új király.

Karagyorgyevics Péter 1846. július 11-én született Belgrádban, mint *Sándor* fejedelem legidősebb fia. 1858-ban, néhány hónappal a *Karagyorgyevics*-dinasztia elűzése után, a fiatal herceg Genfben utazott, hogy kiképeztesse magát. Genfben tanult 1861-ig s aztán a saint-barbe-i lyceumba vétette föl magát,

hogy itt a st. cyr-i katonai akadémiára előkészüljön. Az akadémiát 1864-ben hagyta el mint a francia hadsereg tisztje. 1867-ben elvégezte a vezérkari iskolát.

Jóval előbb ugy a politikai, mint a nemzetgazdasági ismereteket is megszerezte. Az államtudományokban *Irányi* Dániel, az akkori emigrans oktatta, nevelője pedig *Podhorsky* Lajos, a híres nyelvész, a magyar tudományos akadémia neves tagja volt.

Karagyorgyevics herceg 1870-ben részt vett a német-francia háborúban mint az idegen légió tagja, mely a 15-ik hadtestbe volt besorozva. 1871-ben mint vezérkari tiszt szolgált a 18-ik hadtestnél *Billot* és *Bourbaki* tábornokok alatt. Egy nap azt a feladatot kapta, hogy a szomszédos hadosztály parancsnokának adjon át egy fontos írásbeli jelentést, Péter herceg szájába vette a levelet és megeresztett kantárszárral borzalmas golyóesőn átlövagolva szerencsésen céljához ért.

1875-ben, midőn a boszniai fölkelés kezdődött, a fiatal herceg egy csapat élére helyeztetett, melylyel önállóan operált. Ez a csapat Dubica és Gyorkovác közt mozgott s működését csak akkor szüntette be, mikor Montenegró és Szerbia Törökországnak a háborút megüzentek.

Egy akkortájt 1876. június 11-én Milán fejedelemhez intézett levelében kifejti Péter herceg nézetét és felszólította Milán királyt az *Obrénovics* és *Karagyorgyevics* dinasztia kikiáltására, a felszólítás azonban felelet nélkül maradt. A hetvenes évek végén a herceg felváltva Bécsben, Párisban és a Rivierán tartózkodott. Ezután Cetinjébe költözött át és 1883-ban nőül vette a montenegrói fejedelem *Zorka* leányát. Ez 1890. március 16-án meghalt és erre a herceg nemsokára Genfben költözött, miután apósa és közte összeegyeztethetetlen elmentések támadtak. Itt csak tanulmányainak és gyermekel nevelésének élt. Ebből a házasságból származott *Heléne*, született 1884. november 4-én, *György* herceg, szül. 1887. szeptember 8-án, egykoron egy szentpétervári katonai nevelőintézet növendéke és *Sándor* herceg, született 1889. december 16-án.

Jellemző a ma 59 éves Péter királyra az a tény, hogy *John Stuart Mill Szabadság*-át szerb nyelvre fordította le.

Péter király közepes, erős, zömök testalkatu ember, a haja már őszülőben van. Elénk, sőtét szemel intelligenciát és akaratot sugároznak. Arca simára van borotválva, göndör bajusza és rövidre nyírott haja arcának különös kifejezést adnak.

Péter királynak szeretetreméltó megnyerő modora van, fellépése akkor is, mikor rosszul ment a dolga, egy grandseigneur-é volt. Csendesesen beszél, óvatosan megválogatja kifejezéseit, utálja a hazugságot és mindig azon meggyőződése mellett harcolt, hogy a politikában is kell morálnak lennie. Ennek folytán sohasem bocsátkozott olyan antidinasztikus komplotokba, melyeknek Milán király vagy fiának meggyilkolása volt a célja.

A legutóbbi 1900. évi belgrádi és 1902. sabaci összeesküvéseket a belgrádi rendőrség rendezett merényleteinek nevezte. Csak egyszer, 1878. őszén Orsován keresztül betörést kísérelt meg Péter herceg Szerbiába, hogy fölkelést csináljon. De ez a kísérlet néhány nap múlva csődöt mondott.

Nem érdektelen még megemlíteni, hogy az új szerb király valamikor *aradmezei földbirtokos* volt: övé volt ugyanis *Bokszeg*. Aradmezeiben és Délmagyarországon nagy rokonsága van, *Csernovics* Diodor dr. aradi állami jószágigazgató második unokatestvére neki.

Karagyorgyevics Péter különben ez idő szerint *nincs Belgrádban*. Egy késő éjjel jött távirat ezt jelenti.

A Karagyorgyevics család.

Péter király nagyapja *Kara Gyorgye Petrovics* néven volt ismeretes. Ő volt az, aki először szabadította fel Szerbiát a török járom alól. Ez egy időben az osztrak-magyar hadseregben szolgált, mint altiszt és 1804-ben bontotta ki Topolában a szent fölkelés zászlóját. Rendkívüli katonai tehetségével, amit maga Napoleon is elismert, öt év alatt felszabadította Szerbiát a török iga alól. A török erőszaknak mindamellét sikerült hatalmába keríteni Szerbiát megint, mignam azt *Obrénovics* *Milos* 1850-ben a Takovánál megkezdett fölkeléssel végleg lerázta hazája nyakáról. *Kara Gyorgyét* 1817. július 25-én *Obrénovics* *Milos* bérgyilkosai *Badován faluban* orvul meggyilkolták.

Fia *Karagyorgyevics* Sándor, ki 1806-ban született Topolában, fiatal éveit Ausztria Magyarországon töltötte el. Amint az *Obrénovics*-dinasztia elűzték, 1842. szeptember 7-én elfoglalta a szerb trónt, amelyről azonban 1848. december 24-én elűzetett egy összeesküvés által, melyet az *Obrénovicsok* szöttek.

Sándor herceg első fia *Péter*, az új szerb király, a második *György* évekkel ezelőtt meghalt, a harmadik *Arzén* gárdatiszt Oroszországban, ahol a *Demidoff* hercegnőt bír nőül.

Királyunk és a belgrádi vérfürdő.

(Az uralkodó hidegvéré.)

— Az Aradi Közlöny telefon jelentése. —

Bécs, június 11.

A szerb királyi pár borzalmas tragédiájának legnagyobb hatással az uralkodókra kellett lenni. A szent, a sérthetetlen királyi hatalomnak olyan rettenetes vérbe fojtása, mint Belgrádban történt, megremegtethette a legedzettebb idegzetű államfőt is.

A mi jó öreg királyunk, a szenvedések kipróbált aggastyánja, az utcán ezer meg ezer ember szeme láttára kapta hírül a belgrádi eseményeket.

Es ez a sors csapásaitól megacélozódott szív — így mondja a tudósítás — az izgatottság minden látszata nélkül hallgatta végig a külügyminiszter jelentését s nyugodtan tovább folytatta útját az isten szolgálatában: az urnapi körmenetben.

Bécsből telefonálják, hogy a szerb királyi pár meggyilkoltatását az urnapi körmenet alatt jelentették királyunknak.

Krisztics bécsi szerb követ reggel 9 órakor táviratot kapott Belgrádból, mire rögtön a külügyminiszteriumba hajtatott *Goluchowszky*hoz. A külügyminiszter azonban nem volt hivatalában, mert ő is részt vett az urnapi körmeneten.

Egy külügyminiszteri hivatalnok a Mihály-teremre érte utol a menetet s nyomban jelentést tett *Goluchowszky*knak a történetekről.

A külügyminiszter erre odasietett *Montenuovo* herceg második udvarmesterhez és jelentette, hogy fontos közlendője volna a király számára.

Az uralkodó erre magához kérette *Goluchowszky*t, aki elmondotta a belgrádi vérfürdő részleteit. A királyra mély benyomást tett a dolog; az izgatottság külső jeleitől azonban tartózkodott.

Az uralkodó mindvégig részt vett a körmenetben, mely zavartalanul folyt tovább.

Királygyilkosság után.

(Beavatkozik-e monarchiánk a szerbiai eseményekbe? — A királygyilkosság és az ex-lex. — Apponyi és Széll Budapesten. — A függetlenségi párt vélekedése. — Interpelláció a képviselőházban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 11.

A szerb királyság legközelebbi szomszédja Magyarország, természetes tehát, hogy ez a világraszóló esemény politikailag is közelről érint bennünket. Magyarország éppen most a legnagyobb zavarokkal küzd, a szenvedélyek felvannak nálunk is korbácsolva, s nem tetszik lehetetlennek, hogy ez az esemény a magyar politika vizeit is kitereli eddigi folyásukból.

Ebben a tekintetben általános az a vélemény, hogy ha *netán a monarchia beavatkoznék a következő eseményekbe, az ellenzék, tekintettel azokra a viharokra, melyek az országban végigzugták, a parlamenti harcot be fogja szüntetni.* Annál is könnyebben teheti ezt, mert a választók előtt a harc abban hagyása esetén kellőképp igazolni tudja magát. Ohajtandó volna, hogy arra az időre, mikor Ausztria-Magyarország a belgrádi eseményekkel szemben valamely irányban állást foglal, Magyarországon ismét helyreálljon a rend és a nyugalom. A szomszéd államban történeteket nekünk magyaroknak nyugodtan, nyitott szemmel kell néznünk.

A magyar politika intézői szintén megéreztek az esemény hatását.

Apponyi Albert gróf, aki tegnap ment el Eberhardra és csak hétfőn akart visszatérni, valamint Széll Kálmán is Rátótról már holnap vissza érkeznek Budapestre.

A szerb fővárosból érkezett megdöbbenő hírek Budapesten is általános konsternációt keltettek. Különösen a politikai körökben élénken foglalkoztatják a belgrádi események.

Általában mindenütt, ahol magyar politikusok a vérontás további fejleményeiről beszélnek, a körül forog a kérdés, hogy a *monarchiának lehetséges lesz-e kikerülni a közvetlen beavatkozást?*

Függetlenségi párti képviselők, akik ma lassan jöttek össze, avval a kérdéssel foglalkoztak, hogy mily hatással lesz ez az európai esemény az általános politikai helyzetre, s hogy mily mértékben veszélyezné a mai ex-lexes állapot a kormányt egy esetleg szükségessé váló akciónál?

Ennél a kérdésnél utaltak a bosnyák okkupációra, mely alkalommal az ősszeministerium tagjainak aláírásával megjelent rendelet alapján történt a mozgósítás. Ennek ellenvetéseként hozzák, hogy akkor országgyűlés nem volt s a kormány utólagos jóváhagyás reményében cselekedett így.

Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán és még néhány függetlenségi képviselő ma este a függetlenségi pártkörben találkozáva, értekezletté alakultak át. A rögtönzött értekezleten Kossuth Ferenc elnökölt és a jelenlevőket nyilatkozattételre hívta fel, a beállott eseménnyel szemben a párt részéről követendő eljárásra nézve.

Többek hozzászólása után abban állapodtak meg, hogy Kossuth Ferenc a holnapi ülésen, napirend előtt, nyomban a jegyzőkönyv hitelesítése után szóvá teszi a belgrádi eseményeket. Ki fogja fejteni, hogy az *erkölcsi érülettel ellentétben az, hogy valaki gyilkosság útján foglaljon el trónt* és fel fogja szólítani a kormányt, hogy a lehető legkisebb áldozatok árán *védje meg az ország érdekeit.* Különösen hangsúlyozni fogja a *be nem avatkozás* politikáját.

Kijelenti végül, hogy a belgrádi események a párt további magatartására semminemű befolyással nincsenek.

HIREK.

A gárda meghalt!

Arad, június 11.

Több mint száz halottja van a belgrádi palotaforradalomnak. A katonaság dühének áldozatul esett a gyöngé király, az erőskezű királyné, a részeges trónörökös-jelölt, a számító miniszterelnök, a ravasz hadügyminiszter és a gárda.

Tarka sor biz ez, s a kikat közülök fényvel, harangzugással, jajveszékelve kellene eltemetni a szerb népnek, az — a gárda.

Száz gárdista lelke halálát az elmúlt éjszaka a király védelmezésében. Ennek a száz gárdistának a vérért le nem mossa soha az ujdonsült királynak semmiféle proklamációja, s ha a király és a királyné holttestét az ablakon vetették ki a vérszomjas katonák, a gárdának ércből való szobrot kellene állítani.

Sándor király talán a bünelért lakott, s a többi nagyok is fondoriataik miatt kerültek hasonló sorsra. E fölött majd itéljen a történelem ítélőszéke. De a védtelen hősök, a gárdisták nem kerülnek a história ítélőszéke elé. Ok könnyeket érdemelnek, s örök dicséretet. Ok vértanuk, a többiek már csupán orvosbonctani alanyok.

Az iszonyu vérhalmazból élénken piroslik ki a gárdisták ártatlan vére. Miért is kellett nekik elhullaniok. Olyan megható ennek a gárdának a tragédiája. Egy jobb sorsra alig méltó király védelmezésében lelték halálukat, s az ujjongó nép nem siratja meg őket, mert nem népszerű ügy mellett ontották vérüket.

Akiket pedig ebben a sötét drámában fényvel, pompával kellene eltemetni és jó darabig gyászolni a szerb népnek, azok a gárdisták, mert *a gárda meghalt, de meg nem adta magát.*

— **A szerbiai királygyilkosság.** Az ünnepnap csöndjét rettenetes esemény zavarta meg: a szerb királyi párt hű minisztereivel együtt mára virradóra meggyilkolták. A borzalmas eset híre a táviró huzalain pár óra alatt az egész földkeregségen szétfutott. A királygyilkosságról az *első értesítés* reggel 9 órakor érkezett Aradra, az *Aradi Közlöny* szerkesztőségéhez s mi azt azonnal *rendkívüli kiadásban* adtuk a közönség tudomására. A rendkívüli kiadás érthető szenzációt és megdöbbenést keltett. Az ünneplő közönség nagy csoportokban állt meg az elárúsítóhelyek ajtajára kifüggesztett fehér lapok előtt s néhány pillanat alatt az *Aradi Közlöny* hiradása révén az egész várost befutotta a szörnyű eset híre. A belgrádi események legújabb részleteit az olvasó ebben a számban találja, mely a nagy szenzációra való tekintettel kivételesen az ünnepnap után is megjelent.

— **Urnapija.** Az oltári-szentség titokteljes szervezésének ünnepét ülte ma a keresztény világ. A magyar népet különben alighanem öntudatlan pogánykorbéli reminiscenciák is fűzik ehhez a naphoz, melyet országszerte kapuk feigallyázásával, kalapok felvirágzásával szokás megünnepeini. Aradon az idén is felállították a világ négy tájékat jelentő oltárokat. *Lócs* Rezső házában, *Steigerwald* Alajos üzletében, a *Weitzer* János utcai minorita palota bejáratában és a *Szentháromság-szobor* ponyvasátra alatt voltak oltárok; utóbbit *Gásza Béla* állította fel. Az oltárokhoz az ideiglenes templomból körmenet indult, melyet *Fehér Alfréd* hittanár vezetett. Az oltári szentséget *Csák* Cirjék dr. rendfőnök vitte. A menetben több egyesület,

társulat, a honvéd gyalog zászlóalj és nagy közönség vett részt.

— **Magyar hadtestek mozgósítása.** A belgrádi véres események való és kalandos szenzációival együtt elterjedt az a hír is, hogy a Szerbiában kitört lázadás miatt valamelyik magyar hadtestet mozgósítani fogják, még pedig a zágrábi, temesvári, vagy a nagyszébeni hadtest kapná a mozgósítási parancsot. Később már pozitív formában beszéltek, hogy a mozgósítási parancsot a temesvári hadtest kapta meg, melyhez az aradi 33-ik gyalogezred is tartozik. Fővárosi tudósítónk sürgönye a különben is valótlannak látszó hírt megcáfolta. A külügyi hivataltól vett értesülése szerint a monarchia addig amíg a határon semmiféle mozgalom sincs, *teljesen Szerbia belügyének tekinti az ottani eseményeket, s nem lát okot a mozgósításra.*

— **A közgyűlés folytatása.** Aradváros köztörvényhatósági bizottsága holnap, *penteken* délután 4 órakor folytatja csütörtöki félbeszakított közgyűlését. A beteg főispán helyett ezuttal is *Institúris* Kálmán polgármester fog elnökölni.

— **Véres pisztolypárbaj.** Véres pisztolypárbaj folyt le tegnap Kolozsvárott. *Kishalmágyi Hollaky* Zoltán királyi pénzügyigazgató és *Teleky* József gróf verekedtek meg súlyos feltételek mellett. A háromszori golyóváltás harmadik lövésénél *Hollaky* mellbe találva *összerogyott.* A pénzügyigazgató állapotáról estig közelebbi részleteket nem kaptunk.

— **A belgrádi vérfürdő a tőzsdén.** Érdekes, hogy a belgrádi szenzáció micsoda hatást gyakorolt a budapesti tőzsdére. A hír hallatára erős visszaesést mutattak a spekulációs papírok. Később azonban megnyugodtak a kedélyek és a kurzusok megerősödtek. Az osztrák hitelrészvények 656-ról 653-ra, a magyar hitelbankrészvények 725-ről 722-re és az osztrák-magyar államvasutak a tegnapi 678-as kurzus helyett ma a szenzáció hatása alatt 675.50-es kurzuson keltek. A berlini pénzügyi körök az eredményt nyugodtan fogadták.

— **Házasság.** *Vertán* Emil gyulavarsándi jegyző, oltárhoz vezette *Györy* Idát, Györy Imre nyugalmazott jegyző leányát.

— **Az aradmegyei oláh szociálmusrót a B. H.** legutóbbi száma hosszabb cikket közöl. Ebből érdekesnek tartjuk reprodukálni az alábbi részletet: *A most már félelmetesen megnövekedett és a gyors cselekvésre szerveződő szociálmusrót erejét a sorozás ismételt elhalasztásából merítette.* A kolompások igen ügyesen ki tudták használni azt, hogy a márciusi-áprilisi sorozást nem tartották meg.

— **Látjátok, csak most fogtatok hozzá az új szabadság kivívásához és már idehaza maradt a Juon.** Nem szednek katonát!

Es csakugyan. A kolompások igazat mondtak. Tradíció az oláhnál, hogy oláh-husvételre a sor alá való fiu alapsan megtisztálkodik. Ele-tének szívszorogató fordulatja ez: oláh-husvétel után sor alá áll. Most is sok Gavril, Juon, Petru elvégezte ezt a husvéti nagy tisztálkodást. És hiába. Nem járt körül a plajás, nem szedték őket kocsira, nem vitték őket be Halmágyra, Borossebesre, Borosjenőre. Csakugyan nem kell katoná. Itthon marad a Juon. Most már tömegesebben állottak a zászló alá. Mert ha ilyen hirtelen kivitték, hogy csak az áll be katonának, a kinek passziója van rá, akkor — ha többen lesznek — még nagyobb dolgokat is kivihetnek: de szépen is zöldel a gróf vetése. Vajjon nem az ő buzájuk érik-e meg? És

most már alig maradt ki az épkézláb ember. De jött a második ütőkártya. Az ex lex.

— Eredj el Sepecán a faluházához, kérd meg, muszáj-e adót fizetni? — szölkak a kolompokok.

Sepecán elment és visszajött, hogy ezután nem muszáj. A Gligor, aki megszokta házában a végrehajló, már tudja, hogy a domnu nem jön hozzá mostanában. — Tehát adót sem kell fizetni. A sorozás elmaradása, az ex lex meghizlalta az ugy is kövér reménységet és most már felvirradt új szabadságnak többi, nekik kedves eredményeit óhajják, akarják, követelik és pedig sürgösen.

— Párbajozó törvénytörési elnök. A párbajellenes mozgalom egyre terjed s lassankint mindenki felesküszik a párbajozás ellen — elvben. A gyakorlatban egészen másként van a dolog. Komoly, törvénytörő urak kardot vagy pisztolyt ragadnak, hogy a becsületen ejtett folytonossági hiányt megoperálják. Ime egy példa: *Eördög* Virgil, a máramarosszigeti törvénytörési elnök, e hó 8-án délután a katonai lövédben pisztolypárbajt vívott *Ujhelyi* Károly honvéddal. Sebesülés nem történt. A párbaj oka vendéglői szóváltásból keletkezett tettegesség.

— Meggyilkolt cigány. Kurticsról jelenti tudósítónk, hogy ott a csendőrség halva találta egy cigány karaván kocsián *Lakatos* Sándor kóbor cigányt. A csendőrség kinyomozta, hogy *Lakatos* az egymás közt verekedő cigányok Kisjenőn megölték s onnét hozták holttestét magukkal Kurticsra. Acigányokat elfogták.

— Szerelmi dráma. Megható szerelmi történet játszódott le tegnap a közeli Orosháza községben. Egy ottani gazdag kereskedő 17 éves, viruló szépségű leánya, *Klein* Elvira nemrégiben halálosan beleszerelt *Kerekes* Ferenc 19 éves közjegyzői irnokba, aki viszonzta érzelmeit. A fiatalok azonban nem lehettek egymáséi, mert a leány szülei elleneztek a házasságot. A reménytelen szerelmesek tehát elhatározták, hogy közös halállal pusztítják el magukat, minthogy ebben az életben boldogok ugy sem lehetnek. A leány már tegnap reggel karbalt ivott és rövid idő alatt rendkívüli *binok* között meghalt. Ma temették el az egész község óriási részvéte mellett. Az eset másik hőse még él és eddigelé semmiféle szándékot nem mutatott a meghalás iránt.

— Lemészárolt házaspár. Temes-Butyinban véres esemény keltett izgalmat. *Schmidt* János gazdag földbirtokost és nejét ma reggel meggyilkolva találták lakásukban. Az egész ház fel volt dülva, a szobákból minden értékes dolgot elvittek. A tettesek ismeretlenek. A nyomozást a gattajai csendőrszakasz kirendelt csendőrei végzik. Eddig azonban nem járt eredménnyel a munkájuk.

— Pánik egy temetésen. Nagyszentmiklóson, mint levelezőnk írja, tegnap délután egy difteritisben elhalt nagyobb gyermeket a várostól 8 kilométernyire lévő szőlőskertekből halottszállító kocsin vitték a temetőbe. Mikor az Aranka folyó töltéséhez értek, itt a lovak hirtelen megbokrosodtak s örületes gyorsasággal elragadták a kocsit koporsóval együtt. A gyászoló nép között óriási ijedelem támadt és mindenki szétfutott. A megvadult lovak a kocsit egy kilométernyire vitték, ott azonban sikerült őket megfékezni s az összerázott halottat más kocsira tenni. Csak a véletlennek köszönhető, hogy a pap *Güle* János káplán s a ministráns gyermekek, a kik a kocsit elhagyták, az elgázolástól megmenekedtek. A káplán éppen letért volt a gyalogutra s a kritikus pillanatban elkapta a gyermekeket a kocsitól.

— Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy *Nádler* Lajos divatáruházában, *Andrássy*-tér 16. szám alatt, a raktár tulszofaltsága következtében az alant felsorolt áruk mélyen leszállított áron kerülnek eladásra, ugymint: Cretonok, Voile, francia batistok, Delaine szép nyári kelmek, selymek, napernyők, ingblousok, gyermekruhák, kötények, stb., aminden tekintetben előnyös vásárt ajánljuk a közönség figyelmébe.

— *Dentolin* fog-crème a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek* és *Weisz*nál, Aradon.

— T. Üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Minorita palota. — Telefon 265. szám) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Köz és lábizzadás ellen kitűnő a *Kossuth* gyógyszerész izzadás elleni *kenőcse*, 1 tégely ára 1 korona. Kapható *Kossuth* Pál gyógyszerésznél Arad, *Boros* Béni-tér 15. (Dengli ház). Gyógyszerészeknek: *Vojtek* és *Weisz*, *Krausz* Elemér és társai urak droguerájában.

Választási mozgalmak az aradi izraelita hitközségben.

(Jelölés értekezlet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 11.

Az aradi izr. hitközségben küszöbön álló választások élénk hullámokat vernek föl a hitközségi tagok közt. Megindultak széles körben a kombinációk s egymást követik az értekezletek, melyeken a jelölést és a választás esélyeit beszélik meg.

Ma délelőtt a Központi Szállodában folyt le egy ilyen meglehetősen zajos értekezlet, melyen mintegy másfélszáz hitközségi tag jelent meg. Koronkék *Steinitzer* Pál dr. ügyvédet választották, a ki vázolta az értekezlet célját: kijelölni azokat a férfiakat, kiket az elnök, alelnök és képviselőtestületi tagsági helyekre bejutatni akarnak. Első teendőnek tartja az értekezlet elnökének és jegyzőjének megválasztását.

Elnökké egyhangulag *Steinitzer* Pál dr.-t, jegyzővé pedig *Szalai* Arnold dr.-t választatták meg.

Steinitzer Pál dr. javasolja, hogy egy ad hoc bizottság küldessék ki, meg ejtse meg a jelöléseket s eljárása eredményéről számoljon be az újból egybehívandó értekezletnek.

Hosszabb eszmecsere után a kandidáló ad hoc bizottság elnökévé megválasztották *Braun* Mórt, tagjaivá pedig a következőket: *Czukor* Sándor, *Funkelstein* József, *Goldschmidt* Sándor, *Hegyi* Albert, *Jellinek* József, *Polonyi* Jenő dr., *Radó* Károly dr., *Reisinger* Sándor, *Schwarz* Zsigmond, *Schik* Dávid, *Spielman* Adolf, *Steinitzer* Pál, *Singer* Adolf, *Szalai* Arnold dr., *Wallfisch* Armin, *Weinberger* János.

Radó Károly dr. azt az utasítást kéri adni a kijelölő bizottságnak, hogy bizalmával oly férfiakat ruházzon föl, kik érdeklődnek a hitélet iránt s kiknek működésétől a hitközség mostani lethargiájának megszüntetése várható.

Funkelstein József indítványozza, hogy az értekezlet a hitközségi elnöki helyre ifj. végvári *Neuman* Adolfot, az alelnöki helyre pedig *Weisz* Sándort kiáltssa ki s hogy ehhez a határozatához még az esetben is ragaszkodják, ha *Neuman* Adolf és *Weisz* Sándor, mint már azt a lapokban kijelentették, nem volnának hajlandók elfogadni a jelöltetést.

Az értekezlet *Funkelstein* indítványát zajos helyeslések közt, egyhangulag elfogadta.

Végezetül megállapodtak, hogy a kijelölő bizottság még ma délután eljár megbízásában s utána újból összeül a további intézkedések megtétele végett maga a plénum.

Délután hat órakor gyülekeztek össze a Központi szállóban a hitközségi tagok, hogy a jelölés eredményét meghallgassák.

Steinitzer Pál dr. elnök nyitotta meg az értekezletet s kérte az egybegyülteket, hogy a jelöltek névsorát vegyék tudomásul.

Szalay Arnold dr. szerint a plénumnak jogában áll változtatni ezen a névsoron.

Steinitzer elnök: A bizottság arra nyert megbízást, hogy ejtse meg a jelölést s most

csak tudomás vétel céljából terjeszti a plénum elé.

Szalai: Ez nem áll.

Braun Mór, a kijelölő bizottság elnöke állott fel most és felolvasta a jelöltek névsorát.

Harminc kilenc nevet olvastak fel, s ezek ezek közül harmincnyolcat éljenzéssel fogadott a gyűlés, míg egyet: *Steinhardt* Mór dr. nevét nem.

Szalai Arnold dr. ekkor heves hangon követelte, hogy a listából *Steinhardt* neve töröltessék.

Steinitzer elnök: Miután a kijelölő-bizottság hivatásának eleget tett, s a névsort a plénum elé terjesztette, a gyűlést bezárja.

Szalai Arnold dr. fokozódó hevességgel tiltakozott az elnök eljárása ellen, mely szerinte erőszak. Ha az elnök berokszti a gyűlést, majd megnyitják maguk és tovább értekeznek.

Rendkívül zajos jelenet következett erre. Mindenfelől kiabáltak, gesztikuláltak ugy, hogy siketítő lármát töltötte be a termet.

Radó Károly dr.: A jelölő bizottság elabórátumának szankcióra van szüksége, azért hívták össze újból a plénumot. A listának olyanok kell lenni, hogy azzal mindenki megelégedjék. Miután itt egy név ellen kifogást emeltek, indítványozza, hogy szavazás útján döntés el, vajjon benne maradjon az a név a listában, vagy nem.

Most újabb zajos jelenet támadt. *Schwarz* Zsigmond kijelentette, hogy a jelölő bizottság nem járt el korrektül. *Steinhardt* neve eredetileg nem volt a listában.

Braun Mór, a jelölő bizottság elnöke erőlyesen tiltakozott *Schwarz* megjegyzései ellen.

Schwarz megmaradt állítása mellett.

Mindenfelől beleszóltak ebbe a vitába, majd *Funkelstein* József magyarázta meg, hogy miképen történt a jelölés. Előbb egyhangulag megállapodtak harminchét névben, míg hat név közül, a még hátralevő helyekre titkos szavazás útján választottak kettőt. Ezek között volt *Steinhardt* is.

Schik Dávid és *Schwarz* Zsigmond között keletkezett még zajos vitatkozás, mely alatt nagyon elmérgesedett a hangulat.

Végül is a gyűlés többsége felállással szavazva elhatározta, hogy *Steinhardt* helyett *Czukor* Lászlót jelöli. A jelöltek listáját ilyenformán a következőképp állapították meg:

Bing Vilmos, Bing Ede, Braun Mór, Czukor László, Deutsch Bernát, Deutsch J. Mór, Eles Armin, Funkelstein József, Freud Fülöp, Fleischler Sámuel, Glück Károly, Grossmann Jakab dr., Herzel Bernát, Hegyi Albert, Goldschmidt Sándor, Holländer Ignác, Kohn S. N., Keller Izsó, Kohn Zsigmond, Kovács Marcell dr., Leopold Zsigmond, Lilienberg Sándor, Mittler Zsigmond, Mandl Vilmos dr., Moskovitz Jakab, végvári Neuman Dániel, Ottenberg Tivadar, Preisach Vilmos, Radó Károly dr., Reisinger Sándor, Schusztér Illés, Somogyi Gyula dr., Spitzer Ignác, Singer Adolf, Stauber József, Tisch Mór dr., Tolnai János dr., Weisz Dávid, Wallfisch Armin.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Irnoki kinevezés. A m. kir. igazságügy-miniszter *Balassa* János szegedi kir. törvénytörési díjnokot a *battonyai* kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

NAPIREND.

Június 12. Péntek. Róm. kath. naptár: Bk. János. — Protestáns naptár: Bk. János. — Görög-keleti naptár (június 30.): Izác apostol. — A nap két 3 óra 47 perckor, nyugszik 7 óra 40 perckor.

Időjelzés. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, eső, zivatarok.

Győződjék meg mindenki a következő alkalmi cikkek feltűnő olcsóságáról!
Ezen a héten PORTER VILMOS NAGY ÁRUHÁZÁBAN, a Szabadság-téren.

Női divat:

	Forint
Nyári mider, áttört szita kongréból, valódi halcsonttal, minden színben... ..	1.75
Erős, kitűnő mider, alacsony vagy magas szabás, alkalmi ár	—60
Szatírozott selyem-napernyő, gyönyörű mintákkal, feltűnő alkalmi ára	1.50
Remek színekkel, siné mintázattal, alkalmi ára	2.—
Fekete nap- és esőernyő, kiválóan jó anyagból, gyönyörű csokrozott nyéllal, alkalmi ára	1.20, 1.50
Ugyanez finom selyemből, darabja most	2.—
Nyári női színes-ing, könnyű francia levantinból, remek viselet, darabja	—90
Női ing, legfinomabb francia batiszt, úgy fehér, mint minden más színárnyalatban, gyönyörű diszítéssel, alkalmi ára	2.—
Magas szárú, francia sevré női czipő, fűzős, vagy gombos, kitűnő minőség, gyönyörű szabás, alkalmi ára	4.—
Kivágott czipő, finom zergebőr	1.40
Spangnis, alkalmi ára	1.80
Női magas szárú, zerge fűzős czipő, kitűnő minőség	2.50
Női czugos czipő, most	2.80

Vászoncipők nagy választékban!

Prágai bőrkecnyük, legjobb minőség, párja —90
 Czerna-kecnyük 15 krtól kezdve.

Rendkívül nagy raktár női selyem- és batiszt bluzokból!

Férfi divat:

	Forint
Finom turista mellény-öv, 2 zsebbel, több gombbal, minden színben és nagyságban	—45
Finom kreton turista ing, gyönyörű divat színekben, legjobb színtartó anyagból, kettős zsebbel, csokorszalaggal	1.—
Ugyanilyen szatínból	—85
Jobb minőség	1.—
Szatén Turista-ing, pompás nyerselyem színben	1.20
Férfi napernyő, szürke színben, kitűnő minőség, alkalmi ára	1.25
3 darab valódi francia batiszt csokor, remek színekben	—50
2 darab valódi francia batiszt regatt (hosszu nyakkendő) gyönyörű színekben	—50
2 pár színes kézelő, angol zefir, vagy francia levantinból, gyönyörű divat-színek... ..	—50
Férfi szalmakalapok, legfinomabb fonás	—50
Férfi sevré czipő, czugos és bergsteiger, könnyű, nyári viselet, kivételes alkalom	5.—

A szezon miatt leszállított ár:

Legfinomabb sárga és barna borjubőr bergsteiger, fűzős és derbi alak, alacsony vagy magas sarok, 6.50 helyett	5.—
Szép, prima borjubőr bergsteiger czipő fekete színben	2.75, 3.50
Kitűnő férfi czugos czipő, dupla erős talp, kivételes ár	2.20

Vászoncipők nagy választékban!

Gyermekek részére:

	Forint
Megjegyzés! Gyermekek czipőiben jelenleg igen nagy raktár torlódott össze, miért is a tisztelt szülők figyelmeztetnek, hogy az árak rendkívül olcsók.	
Fűzős és gombos, fekete és színes, 25-ös számig	90 krtól 1.25 krig.
Fűzős és gombos, fekete és minden színben, lakkal	1.25 krtól 1.50 krig.
Sárga vagy fekete fűzős czipő, erős szeges talppal 28-as számig	1.50
Ugyanez 34-es számig	1.90
Gyermek napernyő, igen csinos, jó minőség, kivételes ár	—40
Füzlőnyők, kitűnő mosó anyagból 1.20 kezdve.	
Leány ruhák, kitűnő mosó anyag 60 krtól kezdve.	
Rövid gyermek harisnyák, gyönyörű csikozással, kitűnő anyag, alkalmi ára 15 krtól.	
Gyermek matroz gallérok, fehér és színes, legújabb divatformák, drbja kivételesen	—20
Gyermek szalmakalapok, finom, Adria-fonással	50 krtól kezdve.
Nyári gyermek-trikók, szép csikozással, kitűnő anyag	18 krtól kezdve.
1 tucat gyermek vászon-zsebkendő, szép mintával, kivételes ára... ..	—80
Gyermek kocsik raktára állandóan 100—150 darabból áll.	
Gyermek nyári paplanok	50 krtól.
Nyári gyermek-játékok	20 krtól 50 krig.

Gyermek-vászoncipők nagy választékban!

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér.